

Војислав Донић

О ПРИЧИ „МЛАДИЦА“ ИБРАХИМА ХАЏИЋА¹

Суштина је у језику. И то ће показати ова, слободно је могу назвати, приповетка. Мада на тек десетак страница. Којима се ништа не може ни додати, нити одузети. Значи ли да је савршена? Управо тако. А прича је једноставна, каква би и требало да буде.

Десет дана после великог поводња тројица петнаестогодишњака, како дословно и почиње текст, кренула су у рибарење на реку, низ клисуру Ибра. Ићи ће од мање вредних ка вреднијима и оној највреднијој риби, коју можда нико раније није у тој реци упецао. Тако ће најпре уловити црнпурасте кркмане, које ће нанизати на ракљасту грану, те ће, на путу даље низ кањон, према ловљењу пастрмки, у узбудљивом излову упецати ништа мање но младицу, дугачку као нога једног од дечака, док ће други рећи да ће се сви чудити када је буду проносили кроз чаршију. Нешто мало пре тога, огладнели, наложиће ватру и испећи на каменим плочама оне првоуловљене рибе, појешће их у сласт. Потом ће кренути даље, низводно, према пастрмкама, најпре обезбедивши свој велики и тешки улов. Везали су канапом младицу за грану јове, потопили је у воду, заједно с преосталим нанизаним кркманима, и навалили тешко камење на њих. Ипак неће бити безбедна, што још нису знали. У повратку ће је узети, мислили су. Ишли су даље, низ реку, али убрзо је време почело битно да се мења. Невреме с кишом било је све ближе, те су одлучили да заврше с риболовом, и тешко су се враћали реком узводно. Када су дошли до места где су оставили младицу, видели су да је рибетини допола била оглодана глава, реп и леђна пераја. Једна видра, као кривац, управо је бежала с места крађе, док су речни ракови, уз припомоћ бедних слизенака, који нису ни завредили да их лове, глодали шта је преостало од тако сјајног, јуначког улова. Већ су хтели да рибљи костур баце, али један дечак је рекао да ће је однети да је види његов отац. Прве капи кише затекле су их када су већ прилазили свом месту, Рожајама.

Била је то та једноставна прича, која ништа више ни мање није ни требало да буде. Зар је мало? Зар није довољно узбудљиво? Јесте. Дечаци знају да се носе с плаховитом реком. Вешто од пружа направе пецарошке штапове, све с удицама. Знају како да пецају. И како да улове велику рибу. А и како да испеку изловљено, на ватри коју су сами запалили. Као што знају и када с рибарењем да престану, учивши да се приближава опасно невреме. Ништа горе, свакако једнако, а можда и боље него што је Хемингвејев старац Сантјаго на мору. Чему поређење с америчким писцем? Не само зато што је јунак књиге *Ширац и море*, приликом повратка, привезао за бок свог бродића оглодану ловину у облику костура, баш као што и ова три дечака односе костур младице. Не само поводом сличности већ због тога што су писци, један који је створио старца на мору, ваљда око Кубе, а други дечаке на реци

¹ Хаџић, Ибрахим. (2023). „Младица“. *Шта рече?*. Кикинда: Партизанска књига.

– искуствени. Није се могло боље рећи, али шта то тачно значи? Значи да им се верује да се све испричано могло догодити, и да се догодило, у писаној речи.

Зашто им се верује? Суштина је у језику.

Верујемо Хацићу и његовим дечацима на њиховој родној реци, јер је језички именовано све. Баш све. Што је задатак књижевности. Није довољно рећи само река, описан је вир пред пећином, и пена по површини кад је удари матица, наплавине које су отпловиле и оне које су дошле, сваки камен, вода која се завлачи под стење, коловрат, на обали се уочи дивокоза и диве јој се, пастрмку су везали за јову а не за неко друго дрво које се ту не би ни могло наћи, ракета и јоха, као што су и прутови од леске, слапови тутње, муње су рачвасте, да ли ће потрефити газове, капи кише док плускају по виру праве стакласте мехурове, муња осветли најскривеније чкаље у реци, али пустоловини је крај и повратак кући је изванредан. Све је добило своје име, све је описано и стављено где му је место, сценографија је потпуна за ову једноставну причу о дечацима у риболову, причу у којој не играју само они већ и целокупна природа, флора и фауна, време, одређени дан који ће донети невреме, све је с разлогом именовано. Нису битни описи природе већ је природа, камен, брзак, теснац, све, равноправан актер. Основна прича је надрасла себе. Протагонисти једне наизглед једноставне приче постају јунаци, вешти, способни, задовољни укусним оброком који су сами спремили, поносни уловом који можда нико пре није имао, спремни да се из невоље извуку, победници. Да је само једна биљка поменута којој ту није место да расте, а није, животиња која ту не припада, риба које нема у реци, а није, све би се урушило. А није, напротив. Свему се верује. Зашто? Зато што је језички именовано све.

Суштина је у језику.